

ÁFORM UM LAGASETNINGU

– sbr. samþykkt ríkisstjórnar frá 10. mars 2017, 1.-4. gr.

Málsheiti og nr.	MAR22060105. Frumvarp til laga um breytingu á lögum um stjórn fiskveiða (afnám tegundatilfærslu í deilistofnum botnsfisks, gullkarfa og grálúðu).
Ráðuneyti /verkefnisstjóri	Matvælaráðuneyti/skrifstofa sjávarútvegs.
Innleiðing EES-gerðar?	☐ Já ☒ Nei
Dags.	03.10.2022.

A. Úrlausnarefni

1. Forsaga máls og tilefni

Í aflamarskerfið er innbyggður sveigjanleiki hvað varðar tegundatilfærslu fisktegunda. Meginmarkmiðið með honum er að auðvelda útgerðarmönnum og sjómönnum að fara að settum reglum og stuðla að ábyrgri nýtingu fiskistofna. Með tegundatilfærslu er átt við reglu sem heimilar að afli í einni tegund dragist að ákveðnu marki frá aflaheimildum skips í annarri tegund.

2. Hvert er úrlausnarefnið?

Gullkarfi og grálúða eru deilistofnar. Með deilistofnum er átt við þá fiskistofna sem Ísland nýtir sameiginlega með öðrum löndum vegna þess að stofnarnir ganga milli lögsaga ríkjanna og sömuleiðis út á alþjóðlegt hafsvæði. Ísland og Grænland hafa gert með sér samning um skiptingu aflaheimilda í gullkarfa og grálúðu.

3. Að hvaða marki duga gildandi lög og reglur ekki til?

Vegna möguleikans á tegundatilfærslu í íslenska fiskveiðistjórnunarkerfinu hafa Íslendingar veitt töluvert umfram samningsbundinn hlut sinn úr gullkarfastofninum síðustu ár. Heildarveiði úr gullkarfastofninum hefur því verið umfram heildaraflamark sem og ráðgjöf. Vegna tegundatilfærslu hefur hins vegar heildarafli grálúðu verið minni en sem svarar samningsbundnum hlut Íslands. Engu að síður er sá möguleiki fyrir hendi að sambærileg staða geti komið upp í grálúðu og er nú varðandi gullkarfa og því eiga sömu röksemdir við. Er því fyrirhugað að leggja til breytingu á lögum um stjórn fiskveiða þess efnis að sveigjanleiki í tegundatilfærslu ná ekki yfir deilistofna.

B. Markmið

1. Stefna hins opinbera á viðkomandi málefnasviði/málaflokki og markmið sem að er stefnt með lagasetningu í ljósi úrlausnarefnis og stefnu stjórnvalda

Fyrirhugað frumvarp er á málefnasviði 13 – Sjávarútvegur og fiskeldi og fellur undir málaflokk 13.10. Frumvarpið fellur vel að meginmarkmiðum málefnasviðsins, þ.e. að tryggja að íslenskur sjávarútvegur verði áfram í fremstu röð á alþjóðavísu og sjálfbær auðlindanýting og verðmætasköpun. Markmið sem að er stefnt með lagasetningu í ljósi úrlausnarefnis og stefnu stjórnvalda er að skapa sjávarútvegi skilyrði til aukinnar verðmætasköpunar með sjálfbæra nýtingu og vistkerfisnálgun að leiðarljósi.

Markmið íslenskra stjórnvalda með stjórn fiskveiða er lögum samkvæmt að stuðla að verndun og hagkvæmri nýtingu nytjastofna og tryggja með því trausta atvinnu og byggð í landinu.

C. Leiðir

1. Ekkert aðhafst - hvaða afleiðingar hefði það?

Ef ekkert er aðhafst eykst uppsafnaður umframafli Íslands í gullkarfa frá ári til árs og þar með afli umfram ráðgjöf, sem er ekki í samræmi við stefnu íslenskra stjórnvalda um sjálfbæra

nýtingu fiskistofna. Umframaflinn fer að auki í bága við samning Íslands og Grænlands um deilistofna og að óbreyttu eru líkur til að Grænland muni rifti þeim samningi. Umræddri breytingu er einnig ætlað að hafa áhrif á samningaviðræður um aðra deilistofna og trúverðugleika Íslands við samningaborðið við erlend ríki. 2. Önnur úrræði en lagasetning sem metin hafa verið Ákvæði laganna hvað varðar tegundatilfærslur eru það afgerandi að önnur úrræði s.s. setning reglugerðar koma ekki til álita. 3. Mögulegar leiðir við lagasetningu Breyting á ákvæðum laga um stjórn fiskveiða.
D. Hvaða leið er áformuð og hvers vegna?
1. Lagt er til að breyta ákvæði um tegundatilfærslu deilistofna botnfisks (gullkarfa og grálúðu) í 1. mgr. 11. gr. laga nr. 116/2006, auk þess að setja hámark varðandi flutning aflamarks í deilistofnum milli ára í 3. mgr. 11. gr. laga nr. 116/2006. Þessari leið er ætlað að skila tilætluðum árangri, þ.e. að ekki verði hægt að nýta sveigjanleika í aflamarkskerfinu hvað varðar deilistofna en um leið tryggja heimild til flutnings aflamarks milli ára.
E. Samræmi við stjórnarskrá og þjóðarétt – aðrar grundvallarspurningar
1. Koma áformin inn á svið stjórnarskrár og þjóðréttarskuldbindinga? Já, tvíhliða samninga milli Íslands og Grænlands um veiðar á umræddum stofnum. 2. Varða áformin ákvæði EES-samningsins um ríkisaðstoð, tæknilegar reglur um vöru og fjarþjónustu eða frelsi til að veita þjónustu? Nei. 3. Er önnur grundvallarlöggjöf sem taka þarf tillit til? Nei.
F. Samráð
1. Hverjir eru helstu hagsmunaaðilar? Íslenskir útgerðaraðilar og aðrar þjóðir sem veiða úr deilistofnunum. 2. Er skörun við stjórnarmálefni annarra ráðuneyta? Nei. 3. Samráð hefur ekki farið fram. Fyrirhugað samráð verður í gegnum Samráðsgátt stjórnvalda, en fyrirhugað er að birta áform um lagasetningu sem og frumvarp til laga í gáttinni.
G. Mat á áhrifum þeirrar leiðar sem áformuð er
1. Niðurstaða frummats á áhrifum, sbr. fylgiskjal Áhrif engin eða óveruleg.
H. Næstu skref, innleiðing
1. Hefur verið gerð verkefnisáætlun fyrir frumvarpssmiðina? Já. 2. Hvernig verður staðið að innleiðingu löggjafar? Hvað má gera ráð fyrir að þeir sem verða fyrir áhrifum, opinberar stofnanir/hagsmunaaðilar/almennings, þurfi langan tíma til undirbúnings/aðlögunar? Fiskistofa þyrfti tíma til undirbúnings til að gera breytingar á aflaskráningarkerfi sínu en sú breyting er minniháttar. 3. Hvaða forsendur þurfa að vera fyrir hendi til að lagasetning beri árangur? 4. Mælikvarðar á árangur og útkomu Tegundatilfærsla í deilistofnun og skuldasöfnun/ofveiði af þeim sökum stöðvuð. 5. Hefur verið hugað að því að afla gagna til að meta árangur þegar þar að kemur? Fiskistofa safnar upplýsingum um veiddan afla eftir tegundum og því er hægt að sjá áhrifin af breytingunum með skoðun þeirra gagna.
I. Annað
J. Fylgiskjöl
1. Mat á áhrifum lagasetningar – Frummat, sbr. eyðublað

2. Önnur fylgiskjöl eftir atvikum